

Partij voor de Dieren

Gemeenteraadsfractie Rotterdam

Initiatiefvoorstel

***Rotterdams vestigingsklimaat voor proefdiervrije
innovatie in Life Sciences & Health***

Januari 2022

Lijst van afkortingen

CCD	–	Centrale Commissie Dierproeven
ECE	–	Erasmus Centre for Entrepreneurship
EDC	–	Erasmus Dierexperimenteel Centrum
EMC	–	Erasmus Medisch Centrum
kpi	–	kritische prestatie-indicator
LSH	–	Life Sciences & Health
Ministerie van LNV	–	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Ministerie van OCW	–	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
NCad	–	Nationaal Comité advies dierproevenbeleid
SGF	–	Gezamenlijke Gezondheidsfondsen
TPI	–	Transitie Proefdiervrije Innovatie
Wod	–	Wet op de dierproeven
ZonMw	–	Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie

Voorwoord

Beste collega,

Met gepaste trots bieden wij u ons initiatiefvoorstel 'Rotterdams vestigingsklimaat voor proefdiervrije innovatie in Life Sciences & Health' aan. Voor het eerst in de geschiedenis van de Rotterdamse politiek kunnen wij ons als gemeenteraad uitspreken over een toekomst van biomedisch onderzoek in onze stad zonder gebruik te hoeven maken van proefdieren. Het economisch vestigingsklimaatbeleid van de gemeente Rotterdam kan het zo gewenste steuntje in de rug betekenen voor proefdiervrije innovatie om een plek te krijgen in de stad en daarmee het gebruik van proefdieren definitief tot het verleden te laten behoren.

Want dat kan! Dit initiatiefvoorstel is weliswaar tot stand gekomen uit een gevoel van urgentie het leed van proefdieren te voorkomen, want dierproeven zijn wreed. Maar het komt óók met oplossingen. Er zijn al veel proefdiervrije technieken voor biomedisch onderzoek, en nieuwe innovaties op dat gebied worden in een hoog tempo ontwikkeld. Die technieken zijn niet meer een goede vervanging voor huidige diermodellen, maar ze leiden ook nog eens tot betere resultaten. Want de uitkomsten van dierproeven kun je simpelweg niet vertalen naar de situatie van de mens. Het overgrote deel van dierproeven blijken nutteloos. Hoog tijd dus voor proefdiervrije innovatie. Laten we daar werk van maken.

Wellicht leidt ons initiatiefvoorstel bij u tot vragen, bijvoorbeeld over het wetenschappelijke bewijs dat proefdiervrije innovatie werkt of de voordelen voor de gemeente om te werken aan een vestigingsklimaat voor proefdiervrije innovatie. Voor deze vragen kunt u zich altijd wenden tot onze fractie.

Met vriendelijke groet,

Ruud van der Velden
Fractievoorzitter Partij voor de Dieren Rotterdam

1. Inleiding

- *Waarom dit voorstel? En waarom nu voorgelegd?*

Dit initiatiefvoorstel stelt voor het economisch vestigingsklimaatbeleid van de gemeente Rotterdam zo vorm te geven dat proefdiervrije innovatie een plek krijgt in het stedelijke Life Sciences & Health (LSH) landschap. Momenteel gebruikt het Erasmus Medisch Centrum (EMC) tienduizenden proefdieren per jaar. Daar willen wij zo snel mogelijk een einde aan maken. Dat doen we door een impuls te geven aan proefdiervrije innovatie. Bedrijven voor proefdiervrije innovatie willen zich graag in de buurt van een grote biomedische instelling als het EMC vestigen, maar dat is niet altijd even makkelijk. De gemeente kan hierbij helpen, bijvoorbeeld met de Life Sciences & Health Hub en in de subsidievoorwaarden voor Rotterdam Partners.

- *Relatie met het coalitieakkoord, de college targets en de begroting?*

De gemeente wil innovatie aan zich binden. Zo heeft zij zich in deze collegeperiode met de oprichting van Start-up Rotterdam voorgenomen om beginnende ondernemers (start-ups & scale-ups) te stimuleren, te adviseren en te faciliteren. Verder zet de gemeente zich in om een economisch vestigingsklimaat te realiseren in het programma Economische Zaken en de beleidskaders die samenhangen met de kritische prestatie-indicatoren 'Economische Clusterontwikkeling' en 'Nieuw Ondernemerschap' binnen het taakveld van economische ontwikkeling.

2. Life Sciences & Health

Hoe kunnen we ons leven nog beter maken met behulp van medicatie, technologie en preventie? Deze vraag staat centraal in de sector Life Sciences & Health (LSH). Dit maakt de sector een heel breed onderwerp waar veel onder valt. LSH draagt met nieuwe toepassingen bij aan het algemeen belang. Maar de sector kent ook een keerzijde, namelijk dat er proefdieren worden gebruikt.

- *LSH in Rotterdam*

In Rotterdam zijn meer dan vierhonderd Life Sciences & Health bedrijven en (zorg)organisaties gevestigd. Zij vertegenwoordigen een marktaandeel van tien procent van LSH in Nederland. Het Rotterdamse LSH-landschap geldt daarmee als een zogenoemde topsector en bovenal als een ecosysteem waarin innovatie goed kan gedijen, gegeven de doorlopende vraag naar nieuwe toepassingen.

De gemeente Rotterdam zet nu al stevig in op versterking van LSH. Zo wordt de Life Sciences & Health Hub¹ door de gemeente onderhouden en als platform gebruikt voor het initiëren van dialoog en samenwerking in de sector. De gemeente heeft een website² in het leven geroepen voor de sector waar onder meer verslag wordt gedaan van innovatie in de wetenschap, beleidsmatige ontwikkelingen en toepassing van wetenschappelijke kennis in de praktijk. Het stadspromotiebureau Rotterdam Partners dat financieel door de gemeente Rotterdam wordt ondersteund, zet zich in om meer LSH-congressen naar de stad te halen. Dit doet zij door Rotterdam doelbewust als LSH-hub te positioneren in het nationale en mondiale speelveld³. Daarnaast maakt zij zich sterk voor de economische vestiging van LSH-bedrijven.

3. Dierproeven en proefdieren

Elk jaar worden er in Nederland zo'n vierhonderdduizend proefdieren gebruikt. Wat deze dieren meemaken, naast de meestal krappe huisvesting, varieert van een injectie tot het ondergaan van ernstige ziekten en verwondingen. De meeste proefdieren worden na gebruik gedood. De rijksoverheid had tot voor kort als doelstelling geformuleerd om uiterlijk in 2025 wereldleider te zijn in proefdiervrije innovatie. Inmiddels is de doelstelling afgezwakt naar het zijn van koploper in plaats van wereldleider en wordt het streefjaar van 2025 niet meer genoemd. Toch blijkt uit de aangepaste doelstelling dat de rijksoverheid in de toekomst nog steeds het liefst geen vergunningen meer verstrekt. Bovendien heeft het Rijk bij monde van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) medio 2018 aangegeven proeven op apen af te bouwen⁴.

1 <https://lsh-hub.org/>

2 <https://www.lifesciencesandhealth010.nl/>

3 <https://rotterdampartners.nl/verhalen/rotterdam-steeds-interessanter-voor-lsh-congressen/>

4 <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2018/06/01/kamerbrief-met-reactie-op-verkenning-van-aap-naar-beter-en-toekomstvisie-bprc/kamerbrief-met-reactie-op-verkenning-van-aap-naar->

De Centrale Commissie Dierproeven (CCD) neemt aanvragen voor dierproeven in behandeling en is als enige instantie in Nederland bevoegd om vergunningen te verlenen, op basis van de richtlijnen in de Wet op de dierproeven (Wod). Vrijwel alle vergunningsaanvragen worden door de CCD gehonoreerd. Het jaarverslag⁵ van de CCD uit 2017 stelt dat jaarlijks gemiddeld een miljoen dierproeven worden vergund.

- *Proefdieren in Rotterdam*

In Rotterdam worden proefdieren gebruikt. Er zijn drie Rotterdamse houders van een vergunning verstrekt op basis van de Wod: Erasmus Universitair Medisch Centrum (EMC), Viroclinics Biosciences B.V. en Hogeschool Rotterdam. In de afgelopen jaren is het Erasmus MC de enige vergunninghouder die dierproeven heeft uitgevoerd. Het leeuwendeel van de proeven wordt gedaan op zoogdieren, maar ook vogels worden veelvuldig gebruikt. De dierproeven van het Erasmus MC worden uitgevoerd door het Erasmus Dierexperimenteel Centrum (EDC)⁶. De proefdieren worden gehouden in het Erasmus MC aan de locatie nabij het Museumpark. In het Erasmus MC worden ook apen gehouden.

In Tabel 1 staan de aantallen proefdieren in Rotterdam en Nederland voor de jaren 2018 en verder. Tabel 2 is de oorspronkelijke weergave van een tabel uit de rapportage van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) die toont welke dieren in het Erasmus MC zijn gebruikt en voor welke doeleinden. Overigens ligt het aantal dieren dat wordt gehouden als proefdier stukken hoger, omdat veel dieren al gedood worden zonder te worden gebruikt omdat ze bijvoorbeeld niet de juiste eigenschappen hebben. In Nederland zijn dit er rond de vierhonderdduizend per jaar; een verdubbeling dus van het aantal dieren dat het lot van dierproeven ten beurt valt. Formeel zijn dat geen proefdieren, maar dat neemt niet weg dat de dieren in gevangenschap leven en vroegtijdig worden gedood.

Tabel 1: Aantallen proefdieren in Rotterdam en Nederland

Jaar	Aantal proefdieren Rotterdam	Aantal proefdieren landelijk
2018 ⁷	12.864	401.895
2019 ⁸	13.786	399.950
2020 ⁹	Geen gegevens aangeleverd*	406.788

* In Zo doende 2020 staat hierover het volgende: "Het Erasmus Medisch Centrum Rotterdam heeft geen gegevens ingestuurd, ondanks herhaaldelijk schriftelijk verzoek."

beter-en-toekomstvisie-bprc.pdf

5 https://www.centralecommissiedierproeven.nl/binaries/ccd/documenten/jaarverslagen/18/3/8/jaarverslag-ccd-2017/LR_111300_Jaarverslag_CCD_2017_V2.pdf

6 <https://www6.erasmusmc.nl/edc/>

7 Bron: Zo doende 2018. <https://www.nvwa.nl/documenten/dier/dierenwelzijn/zo-doende/publicaties/zo-doende-2018-jaaroverzicht-dierproeven-en-proefdieren>

8 Bron: Zo doende 2019. <https://www.nvwa.nl/documenten/dier/dierenwelzijn/zo-doende/publicaties/zo-doende-2019-jaaroverzicht-dierproeven-en-proefdieren>

9 Bron: Zo doende 2020. <https://www.nvwa.nl/documenten/dier/dierenwelzijn/zo-doende/publicaties/zo-doende-2020-jaaroverzicht-dierproeven-en-proefdieren>

Tabel 2: Nadere toelichting van dierproeven in het Erasmus Medisch Centrum (Bron: Zo doende 2019)

Erasmus Medisch Centrum Rotterdam - Diersoort - Doel van de proef

diersoort	fundamenteel wetenschappelijk onderzoek	toegepast en omzettinggericht onderzoek ten behoeve van de mens	toegepast en omzettinggericht onderzoek dierziekten, dierenwelzijn	toegepast en omzettinggericht onderzoek overig	bescherming van het milieu	bescherming van diersoorten	onderwijs	forensisch onderzoek	fok met ongerief, niet gebruikt in dierproef	gereguleerde productie	kwaliteitscontrole	krachtens wetgeving vereiste toxicologie algemeen	krachtens wetgeving vereiste toxicologie ecologie	krachtens wetgeving vereiste toxicologie diervoeding en doeldier	totaal
Muizen	7.658	3.990	371				213								12.232
Ratten	140	103					296								539
Cavia's	19														19
Mongoolse gerbils	54														54
Syrische goudhamsters		23													23
Chinese dwerghamsters															
Andere knaagdieren															
Konijnen															
Honden															
Katten															
Fretten		179													179
Andere roofdieren		6													6
Halfapen															
Klauwaapjes															
Rhesusapen															
Java-apen															
Meerkatten															
Bavianen															
Doodshoofdaapjes															
Mensapen															
Andere soorten niet-menselijke primaten															
Paarden, ezels en kruisingen daarvan															
Varkens	41	66					46								153
Geiten															
Schapen															
Runderen															
Andere zoogdieren															
Huishoenders			55												55
Andere vogels	2	160													162
Reptielen															
Kikkers															
Klauwkikkers															
Andere amfibieën															
Zebravissen	364														364
Andere vissen															
Koppotigen															
Totaal	8.278	4.527	426				555								13.786

4. Transitie naar proefdiervrije innovatie

De noodzaak tot innovatie komt niet alleen voort uit een vergroot bewustzijn over het welzijn van proefdieren, maar ook uit de extreem lage toepasbaarheid van dierproeven in LSH. Diermodellen hebben een zeer beperkte voorspellende waarde voor de gezondheidsbevordering van mensen. De overtuiging groeit, ook binnen de wetenschap, dat juist zónder dierproeven effectiever onderzoek kan worden gedaan naar met name de veiligheid en het in kaart brengen van risico's, bijvoorbeeld van geneesmiddelen.

- *Huidige innovatie: 3V*

Binnen LSH richt innovatie met betrekking tot het gebruik van proefdieren zich momenteel hoofdzakelijk op het vervangen, verminderen en verfijnen van dierproeven in *in vivo* onderzoek als methode om (medische) producten of diensten te testen op hun toepasbaarheid. Deze ontwikkeling wordt vaak verrat als 3V: 'Vervanging, Vermindering, Verfijning'. Het Rijk heeft voor deze ontwikkeling een adviesorgaan opgericht, te weten het Nationaal Comité advies dierproevenbeleid (NCad)¹⁰. Het NCad bestaat uit vertegenwoordigers van de medische sector, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen. Huidige innovatie sluit het gebruik van proefdieren niet uit, aangezien twee van de drie V's (vermindering en verfijning) nog steeds uitgaan van dierproeven als een noodzakelijk te nemen stap in LSH.

- *Naar een échte transitie*

Voor het komen tot een gezamenlijke inspanning is Transitie Proefdiervrije Innovatie (TPI)¹¹ opgericht. TPI is een coalitie van ministeries, overheidsorganisaties en maatschappelijke organisaties. De partners binnen TPI hebben in maart 2018 met behulp van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu een agenda¹² opgesteld om te komen tot proefdiervrije innovatie als volledige vervanging van dierproeven. In de agenda is een aantal conclusies geformuleerd die tevens door kunnen gaan als aanbevelingen. Het rapport 'Van aap naar beter'¹³ van het Rathenau Instituut bevat aanbevelingen die behalve op apen ook op andere proefdieren kunnen worden toegepast. Proefdiervrije innovatie buigt zich hoofdzakelijk over de volgende transitiepaden:

- *In vitro* onderzoek. Deze vorm van onderzoek wordt buiten het organisme toegepast, bijvoorbeeld met huidcellen of menselijk weefsel. *In vitro* onderzoek is nauw verwant met *ex vivo*, hetgeen 'buiten het levende' betekent. Stamceltechnologie is een belangrijke pijler van *in vitro* onderzoek.
- *Personalized medicine*. Geneesmiddelen worden voor de patiënt 'op maat gemaakt', op basis van menselijke cellen en weefsels. Hierbij wordt rekening gehouden met persoonlijke eigenschappen, zoals erfelijke afwijkingen, allergieën, leeftijd en geslacht. Ontwikkeling van zogenoemde organoïden is een concrete toepassing van personalized medicine.
- 'Organ-on-a-chip' is een innovatieve manier om een orgaan na te bootsen op een chip, met echte cellen van dat orgaan, inclusief doorbloeding en andere vloeistofstromen. Uit die chip kan waardevolle informatie over de fysiologische reacties van het orgaan worden afgeleid.
- Epidemiologisch onderzoek. Deze vorm van onderzoek richt zich op grote groepen mensen, waaruit correlaties tussen bijvoorbeeld gedrag en gezondheid kunnen worden gedestilleerd. Deze kunnen met goede statistische analyses op hun beurt leiden tot belangrijke gevolgtrekkingen.
- *In silico* onderzoek. Deze vorm van onderzoek maakt gebruik van computersimulatie. Deze simulaties gaan bijvoorbeeld over de chemische reacties die ontstaan als stoffen met elkaar in aanraking komen.

5. De rol van de gemeente Rotterdam

De gemeente is verantwoordelijk voor het economische vestigingsklimaat van de stad. Dit betekent dat zij beleid kan maken waardoor het voor bedrijven aantrekkelijk wordt om zich in Rotterdam te vestigen.

Het vorige stadsbestuur heeft LSH uitgekozen als een van de topsectoren binnen het stedelijke vestigingsklimaatbeleid¹⁴. Ook Rotterdam Partners¹⁵ heeft LSH ontdekt als sector voor het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid. Zij ziet bovendien een opwaartse trend in de rol van Rotterdam als stad voor het organiseren van congressen in het biomedische cluster.

De roep om innovatie is alom, maar moet wel een handje worden geholpen. Fysieke vestiging van bedrijven in de nabijheid van het Erasmus Medisch Centrum is noodzakelijk om proefdiervrije innovatie een plek te geven in het Rotterdamse LSH-landschap. Toeleveranciers van proefdiervrije innovatie hebben bij ons aangegeven zich dichtbij afnemers te willen vestigen.

¹⁰ <https://www.ncadierproevenbeleid.nl/>

¹¹ <https://www.transitieproefdiervrijeinnovatie.nl/>

¹² https://www.scienceguide.nl/wp-content/uploads/2018/11/010214_110880_Agenda_proefdiervrij_V3_TG.pdf

¹³ <https://www.rathenau.nl/sites/default/files/Verkenning%20Van%20aap%20naar%20beter%20-%20Rathenau%20Instituut%202017%20DEF.pdf>

¹⁴ https://www.rotterdam.nl/werken-leren/life-sciences-health/16360-Toolbox_Brochure_NL_DEF.pdf

¹⁵ <https://rotterdampartners.nl/investeren-rotterdam/life-sciences-health/>

- *Wat willen wij?*

Het is tijd voor een nieuw vestigingsklimaat voor bedrijven actief in LSH. Wij willen dat de gemeente Rotterdam zich inspant om proefdiervrije innovatie naar de stad te halen. Daarmee denken wij dat de transitie naar een wereld zonder proefdieren binnen LSH versneld kan worden. Wij stellen de volgende actiepunten voor die wij willen doorvoeren in het economisch vestigingsbeleid van de gemeente. De actiepunten zijn tevens vervat in het voorliggende raadsbesluit.

- **Proefdiervrije innovatie wordt een kritische prestatie-indicator (kpi) in economische ontwikkeling.**
Binnen het taakveld Economische ontwikkeling (programma: Economische Zaken) hanteert het college onder andere de kpi's 'Economische Clusterontwikkeling' en 'Nieuw ondernemerschap'. Hier kan het college zich de vestiging van bedrijven ten doel stellen die proefdiervrije innovatie leveren aan het Rotterdamse LSH-landschap.
- **Proefdiervrije innovatie krijgt een rol in de begroting van het programma Economische Zaken.**
Het college van burgemeester en wethouders oormerkt een deel van het budget voor uitvoering van het taakveld Economische ontwikkeling voor het binden van bedrijven die proefdiervrije innovatie toepassen in de topsector LSH.
- **De gemeente voert een marktverkenning uit voor proefdiervrije innovatie in LSH.**
De gemeente kan een marktverkenning doen naar proefdiervrije innovatie die al wel wordt toegepast binnen LSH, maar nog geen plek kent in het Rotterdamse LSH-landschap. Overigens kan de gemeente Rotterdam goed gebruik maken van de expertise die al aanwezig is binnen TPI. Het vernieuwingsnetwerk Startups en Scaleups¹⁶ verkent alle marktontwikkelingen op dit gebied.
- **De gemeente sluit zich aan bij het vernieuwingsnetwerk Startups en Scaleups van TPI.**
De gemeente Rotterdam kan zich aansluiten bij de tak binnen TPI die startups en scaleups verder helpt in hun ontwikkeling. En passant blijft zij zo op de hoogte van het laatste nieuws omtrent proefdiervrije innovatie.
- **Proefdiervrije innovatie wordt een thema voor Rotterdamse startups en scaleups.**
Het college van burgemeester en wethouders heeft momenteel al een overeenkomst met Swanbridge Capital B.V. om het vestigingsklimaat voor LSH-startups te bevorderen. We kunnen de gemeentelijke investering aan deze verbonden partij aanwenden voor het binden van startups voor proefdiervrije innovatie aan onze stad.
- **De gemeente organiseert een 'helpathon'.**
Een helpathon is een brainstormsessie waarin partners in de keten en andere geïnteresseerden samenkomen om te zoeken naar transitiemogelijkheden voor proefdiervrije innovatie.
- **De gemeente werkt samen met Rotterdam Partners voor de promotie van proefdiervrije innovatie.**
Rotterdam Partners richt zich binnen de samenwerking op bedrijven die de stad aandoen voor conferenties en congressen en zich bezighouden met toepassingen waarvoor geen proefdieren worden gebruikt. Bij het binnenhalen van beurzen richt Rotterdam Partners zich op organisaties die dezelfde soort toepassingen omarmen.

- *Belangrijke partners*

We staan er niet alleen voor. De gemeente Rotterdam kan in het verwezenlijken van deze doelen terecht bij een groot aantal partners in en buiten het Rotterdamse LSH-landschap. Hieronder staan een aantal van deze partners:

- Transitie Proefdiervrije Innovatie (TPI). TPI is een samenwerkingsverband van verschillende partners die een toekomst willen verkennen waarin geen proefdieren meer mogen worden gebruikt voor onderzoek naar geneesmiddelen, voedselveiligheid en risico's van stoffen. Meerdere partners binnen dit samenwerkingsverband kunnen van belang zijn voor de gemeente Rotterdam.
 - Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (ministerie van LNV). Het ministerie van LNV voert namens het Rijk de regie over TPI. Daarbij stuurt zij andere ministeries aan, onder andere het ministerie van OCW.

16 <https://www.transitieproefdiervrijeinnovatie.nl/wat-we-doen/startups-en-scaleups>

- Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie (ZonMw). ZonMw is een andere overheidspartner binnen TPI. Het programma 'Meer kennis met minder dieren' van ZonMw heeft als doelstelling geformuleerd proefdiervrije innovaties te ontwikkelen en de toepassing van bestaande proefdiervrije innovaties te stimuleren.
- Gezamenlijke gezondheidsfondsen (SGF). SGF is een partner binnen TPI en voert de regie over het vernieuwingsnetwerk Innovatief Gezondheidsonderzoek¹⁷.
- Top Sector Life Sciences & Health. De sector is een partner binnen TPI en wordt vertegenwoordigd door de brancheorganisatie Health Holland.
- Stichting ProefdierVrij. De stichting is partner binnen TPI en heeft een goed overzicht van de ontwikkelingen in proefdiervrije innovatie in wetenschappelijke kringen. Ze beheert het Fonds Proefdiervrij Onderzoek.
- Erasmus Medisch Centrum (EMC). EMC is momenteel de belangrijkste vergunninghouder voor dierproeven in Rotterdam. In het EMC zijn er diverse wetenschappers die gericht werken met proefdiervrije innovatie binnen hun onderzoeksveld.
 - Technology Transfer Office (TTO). TTO houdt zich bezig met wetenschappelijke innovatie bij het EMC en fungeert in die rol als het aanspreekpunt voor bedrijven die zich bezighouden met proefdiervrije innovatie.
 - Erasmus Centre for Entrepreneurship (ECE). ECE houdt zich bezig met startups die met hun plan van de grond willen komen.
 - Dier Experimenteel Centrum (DEC). DEC voert binnen het EMC de dierproeven uit, bijvoorbeeld ter ondersteuning van de disciplines toxicologie, immunologie en virologie.
- Meneer de Leeuw. Meneer de Leeuw is een transitiebureau dat zich onder andere bezighoudt met sociale innovatie en transities. In die rol hebben ze kennis en kunde in huis over de stappen die moeten worden genomen voor het realiseren van proefdiervrije innovatie. Ook helpt zij de eerder genoemde helpathon (mede) te organiseren.¹⁸
- Rathenau Instituut. Rathenau Instituut analyseert trends in de relatie tussen wetenschap, technologie en samenleving. Op verzoek van de rijksoverheid heeft zij het adviesrapport 'Van aap naar beter' opgesteld, dat mede heeft geleid tot het afbouwen van proeven op apen.

6. Financiële consequenties

Het binnenhalen van proefdiervrije innovatie kan binnen bestaande budgetten worden gerealiseerd. Onze actiepunten – zoals verwoord in het raadsbesluit – krijgen gestalte door middel van ombuigingen in het programma Economische zaken. Momenteel is LSH al onderdeel van de clusteraanpak. De actiepunten sluiten naadloos aan op de agenda van het college om de stedelijke economie veerkrachtig te maken en te verbreden. Gemeentelijke commitment aan een verbeterd economisch vestigingsklimaat voor proefdiervrije innovatie kan om die reden gerechtvaardigd binnen de keuzes die het college reeds heeft gemaakt.

- *Verbonden partijen*

De gemeente heeft zich verbonden aan Swanbridge Capital B.V. In de Begroting 2019 is een bedrag van één miljoen euro gereserveerd. Swanbridge Capital B.V. investeert in startups die actief zijn in LSH. Op de aandeelhoudersvergadering van Swanbridge Capital B.V. kan de gemeente binnen het huidige commitment bepalen waar de gemeentelijke investering terecht moet komen.

¹⁷ <https://www.transitieproefdiervrijeinnovatie.nl/wat-we-doen/innovatief-gezondheidsonderzoek>

¹⁸ <https://www.meneerdeleeuw.nl/animalfree>

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Rotterdam,

Gelezen het initiatiefvoorstel "Rotterdams vestigingsklimaatbeleid voor proefdiervrije innovatie in Life Sciences & Health" van het lid R.T.J. van der Velden;

overwegende dat:

1. Wij willen werken aan een proefdiervrij Rotterdam;
2. Het economisch vestigingsklimaat een belangrijke troef is om proefdiervrije innovatie aan de stad te binden;

besluit het college op te dragen:

1. Proefdiervrije innovatie in LSH onderdeel te maken van de kritische prestatie-indicatoren 'Economische Clusterontwikkeling' en 'Nieuw ondernemerschap' binnen het taakveld Economische ontwikkeling (programma: Economische Zaken);
2. Bestaande middelen binnen het taakveld Economische ontwikkeling aan te wenden voor het binden van bedrijven die proefdiervrije innovatie toepassen in LSH;
3. Een marktverkenning uit te voeren naar bedrijven die proefdiervrije innovatie toepassen in LSH;
4. Netwerkpartner van TPI te worden voor de ontwikkeling van startups en scaleups en in Rotterdam een helpathon te organiseren in samenspraak met de partners van TPI;
5. In de subsidievoorwaarden van organisaties die werken aan het stedelijke vestigingsklimaat op te nemen dat Rotterdam wordt gepromoot als vestigingsklimaat voor proefdiervrije innovatie;
6. De zeggenschap aan het aandeelhouderschap in verbonden partijen aan te wenden om het gemeentelijke commitment te gebruiken voor het binden van startups voor proefdiervrije innovatie aan onze stad;

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20xx.

De griffier, De voorzitter,